

26 februari 2014

Herziene EU-richtlijn inzake tabaksproducten goedgekeurd

Woensdag 26 februari 2014 heeft het Europees Parlement een herziene EU-richtlijn inzake tabaksproducten goedgekeurd. Deze nieuwe wetgeving bevat strengere voorschriften voor de vervaardiging, de productie en de presentatie van tabaksproducten in de EU. De richtlijn (Tobacco Product Directive; TPD) zal medio mei a.s. formeel in werking treden. Lidstaten hebben dan maximaal 2 jaar om de bepalingen te vertalen in nationale wet- en regelgeving. Het is de verwachting dat de verschillende bepalingen in de loop van 2016 van kracht zullen worden.

Hoe komt een sigarettenpakje er uit te zien?

Zoals uit de afbeelding blijkt, moet het bovenste deel van de voor- en de achterzijde van sigarettenpakjes in de toekomst voor 65 % bedekt zijn met gezondheidswaarschuwingen (afbeelding en tekst).

Ook 50 % van de zijkanten van het pakje moet bedekt zijn met gezondheidswaarschuwingen (bv. "Roken is dodelijk – stop nu"; "tabaksrook bevat meer dan 70 stoffen die kanker veroorzaken"). Deze waarschuwingen vervangen de huidige vermelding van de gehalten aan teer, nicotine en koolmonoxide.

Gezondheidswaarschuwingen mogen niet worden verborgen door accijnszegels. Deze zullen, na een overgangstermijn van drie jaar, elders op de pakjes moeten worden aangebracht. Als tabaksproducten in de handel worden gebracht mogen de gezondheidswaarschuwingen niet worden verborgen.

Door de voorgeschreven minimumafmetingen zullen de gezondheidswaarschuwingen goed zichtbaar zijn. *Slim*-sigaretten blijven toegestaan, maar de smalle pakjes waarin deze producten soms worden aangeboden ("lippenstiftpakjes") worden verboden. Sigarettenpakjes dienen voortaan tenminste 20 sigaretten te bevatten.

Reclame of misleidende kenmerken of elementen op de pakjes zijn niet toegestaan. Hieronder vallen verwijzingen naar een bepaalde levensstijl, het vermelden van een smaak, van smaakstoffen of juist het ontbreken daarvan (bv. "vrij van additieven"), speciale aanbiedingen of waardoor de consument denkt dat er een gezondheidsvoordeel is ten opzichte van andere producten.

Soortgelijke voorschriften gelden voor verpakkingen van shagtabak: zij moeten voor 65 % van de voor- en achterzijde bedekt zijn met de gecombineerde waarschuwingen (afbeelding en tekst) en ook de extra waarschuwingsteksten dragen. Een shag verpakking moet ten minste 30 g tabak bevatten.

Ook op waterpijptabak is de volledige etiketteringsregeling van toepassing.

Hoe zit het met de etikettering van minder gangbare tabaksproducten?

De EU-richtlijn is van toepassing op alle tabaksproducten, maar de lidstaten hebben enige speelruimte bij de etiketteringsvoorschriften voor producten die in mindere hoeveelheden worden geconsumeerd, zoals pijptabak, sigaren, cigarillo's en rookloze producten. De lidstaten mogen deze producten vrijstellen van strikte etiketteringsvoorschriften (bv. waarschuwingen met afbeelding en tekst), maar zij moeten zorgen dat deze producten worden voorzien van een algemene waarschuwing aan de buitenzijde en een bijkomende waarschuwingstekst aan de binnenzijde van het deksel. Rookloze tabaksproducten moeten voorzien worden van gezondheidswaarschuwingen op de twee grootste oppervlakken van de verpakking. Deze coulantere benadering heeft te maken met de mindere populariteit bij de jeugdige rokers. Mocht het aandeel jeugdige rokers in deze categorieën plotseling toenemen dan kan Europa alsnog beslissen deze producten te voorzien van dezelfde nieuwe eisen als voor sigaretten en shagtabak.

Mogen de lidstaten neutrale verpakkingen invoeren?

Hoewel de nieuwe voorschriften inhouden dat de gezondheidswaarschuwingen een belangrijk deel van het totale oppervlak van de verpakking van tabaksproducten moeten bedekken, blijft er een zekere ruimte beschikbaar voor het merk. De nieuwe richtlijn staat de lidstaten uitdrukkelijk toe om verdere maatregelen te nemen, zoals neutrale verpakkingen ("plain packaging"), als dit gerechtvaardigd is om volksgezondheidsredenen.

Wat wordt het maximum emissieniveau voor sigaretten?

De huidige teer-, nicotine- en koolmonoxidegehalten blijven gehandhaafd (10 mg teer, 1 mg nicotine en 10 mg koolmonoxide), al kunnen deze in de toekomst verlaagd worden.

Worden geur- en smaakstoffen verboden? Hoe zit het met andere toevoegingen?

Het in de handel brengen van sigaretten en shag met een kenmerkend aroma (anders dan tabak) wordt verboden. Met andere woorden: Geur- en smaakstoffen in sigaretten en shagtabak mogen niet worden gebruikt in hoeveelheden die het product een kenmerkend aroma geven dat verschilt van dat van tabak.

Wanneer sprake is van een kenmerkend aroma, wordt bepaald door een onafhankelijk Europees adviespanel.

Menthol wordt beschouwd als een kenmerkend aroma en zal worden verboden na overgangperiode van vier jaar. Dus in 2020.

Andere tabaksproducten, zoals sigaren, cigarillo's en rookloze producten, zijn vrijgesteld van het verbod op kenmerkende aroma's. De vrijstelling moet worden opgeheven bij een aanzienlijke verandering van de omstandigheden (wat het verkoopvolume of de prevalentie onder jongeren betreft).

Additieven die noodzakelijk zijn voor de vervaardiging van tabaksproducten, zoals suiker ter vervanging van de suiker die bij het rijpingsproces verloren is gegaan, blijven toegestaan. De richtlijn maakt geen onderscheid tussen verschillende tabaksoorten zoals Virginia-, Burley- en Oriental-tabak.

Vallen elektronische sigaretten onder Tabaksrichtlijn?

Ja. Elektronische sigaretten vallen ook onder deze (TPD) Tabaksrichtlijn. Behalve als een producent/importeur het product alleen op de markt brengt als hulpmiddel om met roken te stoppen. Dan valt het product onder de medicijnenrichtlijn en gelden er beperkte verkoopmogelijkheden. E-sigaretten onder de TPD mogen vrij verkocht worden, maar daarvoor gelden de zelfde reclamerestricties als voor 'traditionele' tabaksproducten.

Een e-sigaret kan een wegwerpproduct zijn (disposable), oplaadbaar (rechargeable) of navulbaar (refillable).

Sommige beslissingen over de e-sigaret worden aan de lidstaten overgelaten, zoals de voorschriften over smaken, reclame zonder grensoverschrijdende effecten en leeftijdsgrenzen

Disposable

Rechargeable

Refillable

Wat verandert er voor e-sigaretten?

- Er komt een maximumniveau (20 mg/ml) van nicotineconcentratie voor patronen en andere verpakkingseenheden van nicotinevloeistoffen.
- Nicotinehoudende vloeistof die in navulverpakking in de handel wordt gebracht mag een volume hebben van ten hoogste 10 ml.
- De e-sigaret moet de nicotine onder normale gebruiksomstandigheden in gelijkmatige doses afgeven. Dit betekent dat telkens dezelfde hoeveelheid nicotine moet worden afgegeven wanneer een trekje van dezelfde duur en met dezelfde kracht van de e-sigaret wordt genomen.
- Gezondheidswaarschuwingen op pakjes e-sigaretten worden verplicht.
- Elektronische sigaretten en navulverpakkingen moeten een bijsluiter bevatten met informatie over onder meer:
 - * aanwijzingen voor gebruik
 - * mogelijke schadelijke effecten
 - * verslavende werking
 - * contactgegevens van producent of importeur
- Reclame op de verpakking is niet toegestaan.
- Voor e-sigaretten en navulverpakkingen gelden dezelfde reclame-beperkingen als voor 'traditionele' tabaksproducten.

Wordt het verbod op snus (tabak voor oraal gebruik) gehandhaafd?

Ja. In de EU is tabak voor oraal gebruik dat niet wordt gekauwd (zoals snus) sinds 1992 verboden. Zweden heeft op grond van zijn toetredingsverdrag een vrijstelling, op voorwaarde dat het ervoor zorgt dat het product niet buiten Zweden wordt verkocht.

Wat wordt er gedaan tegen de illegale handel in tabaksproducten?

Er wordt in de hele EU een opsporings- en traceringsstelsel voor de legale distributieketen ingevoerd, alsmede zichtbare en onzichtbare veiligheidskenmerken (bv. hologrammen) die de wetshandhaving moeten vergemakkelijken en die de autoriteiten en de consumenten in staat moeten stellen om illegale producten te herkennen.

De opsporing en tracering van tabaksproducten wordt geleidelijk ingevoerd, te beginnen met sigaretten en shagtabak, gevolgd door alle andere tabaksproducten.

Wordt de grensoverschrijdende verkoop op afstand verboden?

Op EU-niveau wordt de grensoverschrijdende verkoop op afstand (internetverkoop) niet verboden, maar de afzonderlijke lidstaten mogen deze verkoop wel verbieden. Indien dit het geval is, mag aan consumenten in die lidstaat niet geleverd worden.

Indien een lidstaat deze verkoop niet verbiedt, moet een detailhandelaar die grensoverschrijdend tabaksproducten wil verkopen, zijn activiteit voorafgaand aan de eerste verkoop aanmelden in de lidstaat van vestiging en in de lidstaten waarnaar hij tabaksproducten verkoopt. Ook moet hij een leeftijdscontrolesysteem invoeren, zodat tabaksproducten niet aan kinderen en jongeren kunnen worden verkocht.

Vanaf wanneer zijn de nieuwe voorschriften van toepassing?

De nieuwe richtlijn zal naar verwachting medio mei 2014 in werking treden. Lidstaten hebben dan twee jaar om hun nationale wetgeving in overeenstemming te brengen met de herziene richtlijn. Dat houdt in dat de meeste nieuwe voorschriften in de eerste helft van 2016 in werking zullen treden.

De richtlijn geeft daarna nog een overgangperiode van 12 maanden voor alle productcategorieën om fabrikanten en detailhandelaren de tijd te geven om hun bestaande voorraden te verkopen.

Voor mentholsigaretten geldt een overgangstermijn tot 2020.